

Ιερείς της Κωνσταντινουπόλεως: Διωγμοί, Πάθη και Μοναξιά

/ [Πεμπτούσία](#)

Ο εφημέριος της Παναγίας στο Πέραν μου έλεγε πριν μερικά χρόνια: «Είμαι εδώ εφημέριος επί 54 χρόνια». Αν ζή, πρέπει να έχω ξεπεράσει τα 60 χρόνια ιερατικής διακονίας. Και είδε δόξες να περνούν και να χάνονται...

Εμείς πολλές φορές έχουμε σαν όνειρο την συνταξιοδότηση. Να πάρουμε σύνταξη να γλυτώσουμε από τριμηνίες, προϋπολογισμούς και απολογισμούς. Γνώρισα τον πατέρα Φιλόθεο στην ηλικία των 92 ετών. Ήτο εφημέριος στον Άγιο Γεώργιο Εδίρνε Καπού (στην Πύλη της Αδριανουπόλεως). Ενορίτες; Αυτός, η παπαδιά του και μία κόρη, αν δεν απατώμαι. Ψάλαμε μαζί σε μια Προηγιασμένη στο Αγίασμα των Βλαχερνών. Εθαύμασα την αντοχή του στο ψάλσιμο, παρ' όλη την προχωρημένη ηλικία του. Μετά την απόλυση, τον ερώτησα:

—Είσθε συνταξιούχος;

Μου απήντησε:

—Εμείς εδώ δεν γνωρίζουμε τι έστι σύνταξις, πεθαίνουμε στο Θυσιαστήριο!

Μετά από τρία έτη έμαθα ότι εκοιμήθη. Όμως εκοιμήθη ως λειτουργός. Στο Θυσιαστήριο, από του χρέους μή κινών.

[DSC057762](#)

Ύστερα από το διάταγμα του Κεμάλ το 1934, η ρασοφορία εκτός του ναού απαγορεύεται. Οπότε οι ιερείς κυκλοφορούν με πολιτικά και εισερχόμενοι εις τον ναό φορούν ράσο και καλυμαύχι. Διευκρινίζω πως η ρασοφορία έκτοτε απαγορεύθηκε για τους τούρκους υπηκόους και μόνον, κι όχι δι' όσους απλώς επισκέπτονται την Τουρκία (έξ Ελλάδος φέρ' ειπείν ή όπου αλλού). Ενθυμούμαι, λοιπόν, τον μακαριστό π. Μελέτιο Σακκουλίδη, τον Μεγάλο Οικονόμο. Ήτο εφημέριος σε 11 ναούς της περιφέρειάς Υψωμαθειών. Έζησε τα δραματικά γεγονότα του '55 στους Αγίους Θεοδώρους Βλάχκας. Αυτός ποτέ δεν εκάθισε σε ώρα ακολουθίας ή θείας Λειτουργίας. Μέχρι τέλους. Και εντύπωσι μου είχε κάνει

μεγάλη, διότι δεν έκρυβε ποτέ την ιερωσύνη του. Και γένεια έτρεφε και κόμη διατηρούσε. Μάλιστα δε ο μακάριος εκείνος στο αριστερό πέτο του σακακιού του είχε πάντοτε καρφितσωμένο ένα χρυσό σταυρό. Και πάντα έτσι κυκλοφορούσε εν μέσω αλλογενών και αλλοθρήσκων, με τον σταυρό να λάμπει.

Αυτό το διάταγμα του Κεμάλ έφερε σε πολύ δύσκολη θέση τους εφημέριους τότε, αλλά και τους πιστούς. Έχει καταγραφεί ότι ο Πατριάρχης Φώτιος ο Β' (επί του οποίου βγήκε το διάταγμα) ουδέποτε εξήλθε του Πατριαρχείου, αρνούμενος και μη ανεχόμενος να συνοδεύεται από παντελονοφόρους κληρικούς.

Ο μακαριστός π. Γεώργιος Όκουμούσης, εφημέριος στην Ίμβρο (εκοιμήθη πέρυσι), μου εδιηγείτο τα εξής: «Ο πατέρας μου ήταν παπάς. Όταν ήλθε ειδοποίησις από το Πατριαρχείο να βγάλουν οι ιερείς τα ράσα, να περιορίσουν κατά το δυνατόν τη γενειάδα και να κόψουν την κοτσίδα (για να μή δίδουν στόχο, διότι τα πράγματα τότε ήσαν πολύ άγρια και επικίνδυνα), έπεσε θρήνος στο σπίτι μας. Ο πατέρας μου ήταν ιερέυς στους Αγίους Θεοδώρους και έπρεπε να συμμορφωθεί. Με κλάματα η μητέρα μου παπαδιά πήρε το ψαλίδι, έκοψε την κοτσίδα και την τοποθέτησε σ' ένα κουτί. Την έβαλε κάτω απ' τα εικονίσματα, και όταν ο πατέρας μου εκοιμήθη, το μόνο κτέρισμα που τον συνώδευσε στον τάφο ήσαν τα μαλλιά του, η κοτσίδα του»...

Είπα και προηγουμένως, οι κίνδυνοι ελλοχεύουν πάντοτε. Οι ιερείς είναι στο στόχαστρο. Ας κυκλοφορούν με πολιτικά, τους διακρίνουν αμέσως. Ακόμα, θυμηθείτε, αγνοείται η τύχη του πτώματος του ηγουμένου του Μπαλουκλή Χρύσανθου. Κάποιο πηγάδι κρατάει το μυστικό του βασανισμού του... Ο τέως μέγας εκκλησιάρχης π. Σεραφείμ όταν ήτο διάκονος, λειτουργούσε σε κάποιο ναό της περιφέρειας του Βοσπόρου. Θές από άγνοια του κινδύνου, θές από αφέλεια φόρεσε γαλάζια διακονική στολή. Ήταν η εποχή μετά από τα Σεπτεμβριανά. Ξαφνικά εισβάλλουν στον ναό τραμπούκοι εγκάθετοι και απήτησαν με κραυγές, βρίζοντας και απειλώντας, να βγάλη, τα άμφια που θύμιζαν Ελλάδα...

Μου έλεγεν ο μακαρίτης παπα-Νεόφυτος εφημέριος στο Μπαλουκλή: «Κάποιος Χριστιανός με χάρισε ένα ρολόι χειρός που είχε στο κέντρο την Παναγία. Το φόρεσα και μπήκα στο λεωφορείο, για να πάω στο σπίτι μου στα Ταταύλα. Το λεωφορείο γεμάτο ήταν, θέσεις δεν είχε, και στεκόμουν όρθιος. Πιάστηκα από τη χειρολαβή να μη πέσω, τραβήχτηκε το μανίκι και φάνηκε το ρολόι. Σαν κοράκια, σαν όρνια έπεσαν επάνω μου να με γδάρουν. Είδα κι έλαβα να γλυτώσω από τα χέρια τους. Και από τότε το έχω στην τσέπη του σακακιού μου». Εκείνο, αδελφοί μου, που είναι πολλές φορές ανυπόφορο για τους ιερείς της Πόλεως είναι η μοναξιά. Χωρίς οικογένεια, χωρίς ενορίτες.